

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szordán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Égész évre 10 korona, félfévre 5 korona. Negyed
évre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetéseket a legjutányosabb árban közölünk.

A nagy munka.

Irta Moskovitz Iván.

Tizenöt év előtt, egy bölcs, szelíd, — de a törvényhez való ragaszkodásában rendíthetetlen államférfiu foglalta el az új év kezdetén a magyar állam miniszterelnöki székét.

Programjának három jelszava volt: Jog, törvény és igazság.

Három évnél nem sokkal több időn át állott a kormány élén, — de kormányzatát emlékeztetések tették művei. Első, nagy munkája a politikai ellentéteknek, helyesebben a pártok közötti diszharmonióknak enyhítése, a parlamenti küzdelemnek békés és különösen méltányos vitára való változtatása volt. Utána a választások tisztaságát, a politikusok, a politikai élet erkölcsi rendjét igyekezett törvényes eszközökkel biztosítani.

Megvetette a közigazgatás reformjainak, — nem a párhatalmi átalamosításnak, — de az érdemleges reformnak, az eljárás egyszerűsítésének törvényes alapját. Ki egyenlített az Ausztriával fennforgott gazdasági ellentéteket és ennek kapcsán megerősítette az országnak a gazdasági ügyekben való önálló ren lelkezéséről szóló, soha föl nem adott jogát.

Egy nagy reform viharaí sörpörték el ezt, az ország békés fejlődését előkészítő kormányzatát. Jog, törvény és igazság. Ez volt a kormányzatnak három jelszava tizenöt év előtt.

E jelszavak kormányzatának bukása óta válságok dúltak föl az ország nyugalmát, pártellenléteket, az alkotmányos jogokat kisebbitő törekvések akasztották meg az ország kulturális, gazdasági és politikai haladását.

Mikor 1906-ban az egyik nagy válság után a koalíció jutott kormányra, — békésebb jobb idők ígérését vélte ebben az ország.

A legnagyobbak állottak a kormány élén, — a parlament teli volt a magyar államiság fejlesztésére irányuló törekvésekkel. De a nagy államférfiak mögött — nem a parlamenti élet nyílt terén, de a háttérben, — a visszavonultság látszata alá rejtődve ólálkodott kezdettől fogva a

megbukott párhatalmi irányzat apparátusa.

Nem vettek részt az országos politika munkájában, nem gyakorolták az ellenzék jogát, nem teljesítették a nyílt, őszinte bírálat kötelességét, csak a háttérben, csak a képviselőházon kívül kritizáltak, támadták a kormány intézkedéseit, a többség intencióit.

A nyílt ellenzék hiánya és a háttérből a pártönkivüliség leple alatt fölhangzó kritika bontották meg a koalíció egységét. Ez a háttérbeli kritika két irányban dolgozott. Az egyik csoport a konzervatív és sovinstá szempontokat hangoztatta.

Az egyik irányzat a koalíciós többség egyes részeinek radikális hangulatát szította, míg a letúnt, pártönkivülivé lett pártnak legnagyobb erőtevényezői konzervatív és sovinstá szempontokkal bírálták a jogkiterjesztés terveit.

Számottevő, nyílt ellenzék nem volt a parlamentben, — de a koalíciós többség körében elkerülhetlenné vált a szakadás, — és ezzel a rendszer bukása is.

Új kormány jött, a régi, 1905-ben bukott és 1906-ban visszavonult emberekkel.

Visszatért a régi, 1867-es, szabadelvű párt új alakban és régi elvei nélkül. Eltűnt a pártból az 1867-ben a Király alkotmányos lelke és Deák és Andrássy bölcsessége által biztosított jogokhoz való szilárd ragaszkodás és a régi politikusok őszinte szabadelvűsége.

Megszűnt a jog, még a formai jog iránt is mindenkor tanúsított tisztelet, megszűnt a parlamenti szabadságnak, a mentelmi jognak hü őrzése.

Megszűnt az állami egységhez és a közjogi önállósághoz való ragaszkodás is — és nem tért vissza a régi bölcsesség, a mely a nemzetiségi liberalizmust a politikai egység szilárd megőrzésével tudta egyesíteni.

Román paktum-tárgyalás, ruthén per, parlamenti erőszak, ki dobott ellenzék, az esküdszéki intézménynek életképtelenné tételei, sajtóreform, párhatalmi terrorizmus és államosítás.

Ez történt, ez folyik vagy ez készül most, tizenöt évvel a jog,

törvény, igazság rendszerének kezdete után.

Ha ez a kapkodás meg nem szűnik, elpusztul tőle az ország.

Pártok jöhetnek és bukhhatnak, államférfiak váltogathatják egymást a hatalom tájkán, irányok módosulhatnak, régi érdekek megszűnhetnek, újak keletkezhetnek, — de az országnak nem szabad pusztulnia, nem szabad pusztulnia, mert történeti multja, mert régi alkotmányos intézményei, földjeinek és polgárainak gazdasági és szellemi erői jogot biztosítanak neki az élethez és a jövőhöz.

De nem szabad pusztulnia azért sem, mert ma már őrt áll mellette a monarchia hatalmának, Európa egyensúlyának, az államok és az államhatalmak harmóniájának érdeke is. Az országnak tehát elpusztulni nem szabad és küzködni kell a pusztulás veszélye ellen.

Az országot nyomó nagy bajok föl fogják kelteni a mostanig még nem politizáló széles rétegek öntudatát, kötelességtudását, ellenzéki szellemét.

E szellem felkeltőire nagy munka vár. De az ország támogatni fogja munkájukat, és az alkotmányos rend megmentése, az állam jobb jövője lesz ennek a munkának biztos jutalma.

Gróf Andrássy Gyula üdvözlése. A magyar képviselőház történeteik ama szégyenteljes eseménye hogy gr. Andrássy Gyula a munkapárti elnökség kivezette a házból, — kínos megbotráncóztatást keltett az egész országban. A nagymihályi választókerület polgársága az alkalommal táviratilag üdvözölte nagynevű képviselőjét. Szomorúan érdekes találkozás az eseményeknek, hogy mikor a nagymihályiak képviselőjét kizárták a házból, ugyanez a kerület nyilvánosságra a munkapárti pártpolitika legújabb trükkje, — a nagymihályi választókerület megszüntetése. Rámutat erre Andrássy gróf is, ki az üdvözlésre következőkben válaszolt:

Fogadják forró köszönetemet a megemlékezésért. Magát a nagymihályi választókerületet eltörölték, a képviselő-

jüket kizárták, de azért meg vagyok győződve, hogy törhetetlen kitartással és fokozott lelkesedéssel fognak küzdeni az igaz ügyért. — Gróf Andrássy Gyula.

Vármegyénk választókerületei.

(Ha.) Most készül a halálos ország, melyet ez a rendszer az országra akar mérni. Nagyon közel fekvő igazság, hogy egy rossz választójogi törvény hátrányait sok tekintetben ellensúlyozhatja a kerületek igazságos, a közérdekeknek megfelelő beosztás, és viszont a rossz beosztás a legjobb választójogot is megfoszthatja minden előnytől. Mőtán várak tehát a reménykedők némi vizsgálatot a most beterjesztett törvényjavaslattól, — azok pedig, a kik tisztában vannak már azzal, hogy ettől a kormánytól semmi jót sem várhat az ország, — méltán féltették tőle a nemzetet.

A reménykedők csalódtak. De csalódtunk mi is. Mert arra, a mi bekövetkezett, mi sem voltunk elkészülve. Ennek a törvényjavaslataknak csak egyetlen lényeges pontja van és ez úgy szól, hogy az egyes választókerületek területét a miniszter fogja rendletileg megállapítani. Megdöbönt ez az intézkedés egymagában is, — de egyenesen borzalmas színben tűnik fel, ha abban a politikai környezetben vizsgáljuk, melyben ez a törvényjavaslat napvilágot látott.

Az utolsó esztendő elege meggyőzött már mindenkit arról, hogy ez a kormány egy csüppet sem szígyenlős természetű. Olyan törvényekkel merészkedtek már előállni, melyek a legmélyebb hazafias aggodalmat ébresztették fel minden elfogulatlan emberben. Es ez a kormány most bevallja, hogy olyan kerületi beosztást kíván készíteni, melyet még ő sem mer a törvényhozási üte alá bocsátani. Olyan valamire készül, a mi a magyarság letérésében, a demokrácia megkötésében és a pártönkény szolgálatában még az eddigieket is felülmúlja. Vajjon van-e emberi fantázia, mely el tudná képzelni, mi lehet az, a mit a kor-

IVORI LEVÉLPAPIROK.

50 levélpapír és 50 boríték 1 korona

Landesmann Miksa és Tsa. papirkereskedésében

Lapunk mai száma 4 oldal.

mány még ennek a parancsszóra működő törzsparlamentnek ítélete alá sem merészkedik bocsátani?!

Egyelőre csak annyit tudunk, hogy az egyes vármegyékben hány választókerület lesz. Zemplénvármegyében nyolc. De hogy Sátoraljaúj hely intelligens és szin magyar választóközönységét hány főszoigabiró ostorral behajtható tót községgel fogják egy kerületbe szorítani, — az a belügyminiszter kegyelmére van bízva. Ettől pedig menten meg minket az Isten.

Mert ez a pont az, ahol nekünk, zemplénieknek, különösen sulyos veszedelmektől kell tartanunk. Itt teljesen ki vagyunk szolgáltatva nem Sándor Jánosnak, hanem Meczner Gyulának. Es ennél sulyosabb veszedelmet nem tudunk erre a vármegyére nézve elképzelni.

Ez a kipróbált főkotras, a ki elösmert nagy mestere a választási huncutságoknak, a ki tövirül-hegyire ismeri az ellenzék hadállásait, mert hiszen valamikor ott is vezérkedett, — ez a megtestesült politikai Önzés, melynek elég hosszú és változatos közéleti multjában egyetlen mozzanatt sincs, mely nem a saját hatalmi érdekeivel volna álfestve, — ez a Meczner Gyula fogja ennek a vármegyének politikai sorsát hosszú időkre eldönteni. Hogy ez mit jelent, ezt Zemplén vármegyében mindenki tudja.

Pedig a véletlen úgy hozta magával, hogy lehetne még némi reményünk ebben a kétségbeejtő helyzetben. Hiszen valamikor Andrassy Gyula gróf is készített tervezetet a kerületek beosztásáról. Akkor is Meczner Gyula volt a főispán, tehát bizonyára akkor is ő szolgáltatta az adatokat. Fel lehetne tehát tételezni, hogy az a hűség Meczner Gyula, a ki 1910-ben a saját állítása szerint nem a maga, hanem az Andrassy Gyula gr. meggyőződéséből lépett be a munkapárta, — megtartott ebből a bámulatos szolidaritásból legalább annyit, hogy egy és ugyanazon kérdésben nem ad más információt Sándor Jánosnak, mint a minőt annak idején Andrassy-nak adott. Mindenütt a világon, a hol a politikai erkölcsök még nyomnak valamit a latban, nyugodtan lehetne erre számítani, — s nekünk mégis ezt a szomorú kérdést kell felvetnünk, van-e egyetlen egy ember is ebben a vármegyében, a ki ezt a reménykedést mosoly nélkül fogadja?

Bizony ki kell mondanunk, hogy mi a legrosszabbtól tartunk. Az a kerületi beosztás, melyet a Meczner Gyula tanácsai szerint készít a belügyminiszter, az egész vármegyét a munkapárta akarja majd tereini.

Most fogja Meczner Gyula hájlját leróni Andrassyval szemben. A megyegyűlésen azt mondta, hogy öt Andrassy Gyula gróf küldte a munkapárta. Nos, ő pedig most hájlából az egész vármegyét be akarja oda küldeni. Gavalléros fizetés!

Buza Barna virilistásága.

Pár hónappal ezelőtt nagy port vert fel a Buza Barna virilistáságának ügye és általános megbotráncóztatást keltett az a perfid eljárás, amellyel Buza Barnát politikai ellenfelei elakarták útni virilisi jogától, hogy a megyegyűléseken ne kelljen félniök az ő bátor és sulyos szavától. Ennek a törvénytelen manipulációnak egyes fázisairól annak idején részletesen informáltuk olvasóinkat. Az ügy legújabb fordulata most az, hogy az alispán elrendelte a fegyelmi eljárást Dr. Kelemen Miksa adógyűző ellen, mint aki önkényesen kettéválasztotta a Buza Barna és Buza Béla együttesen feltüntetett adóját. Nincs okunk kételkedni az alispán igazságszeretében és pártatlanságában, de már most hangsúlyoznunk kell, hogy Kelemen ebben az egész ügyben csak bűnbak, aki felsőbb utasításra és pedig Geccsey Jenő adótanácsos egyenes utasítására választotta ketté a Buza Barna és Buza Béla adóját.

A Kazinezy-Kör estélye

Matolay Viktor felolvasása.

A Kazinezy-Kör mult szombati estélyéről a legkellemesebb benyomásokot vitte magával az a nagy közönység, amely ez alkalommal a vármegyeháza nagytermét zsufolásig megtöltötte. Valami kedves, intím hangulat uralkodott a teremben. A szereplők mind régi, kedves ismerőseink, akikről szinte nem is lehet tárgyiagos kritikát mondanunk, mert még akkor is az ő javukra lennénk elfogulva, ha nem is nyujtottak volna olyan igazán magas nivóju produktókat, mint amilyenekkel szombaton este gyönyörködtették a közönységet.

Bevezetésül egy bájos, magyaros zamatu trió adtak elő. Az első hegedűt Kolos Richárd, a másodikat Kiss István, a zongorakiséretet pedig Klacsó Bóla játszotta. A rendkívül gondos preciz összjátékban a darab minden szépsége megkapóan érvényesült.

Kolos Richárdnak, a ki a zempléni társaságnak régi kedves, dédelgetett hegedűse, egy önálló száma is volt. A Faust-fantáziát játszotta nemes értelmezéssel, bravuros technikával, Kovács Dező diszkrétén finom zongorakisérete mellett.

Eragadóan bájos volt a Pintér Helén és Dr. Jákó Bóla ének duettje. A „Tündérszerelme”-ből adtak elő egy kedves részletet megkapó közvetlenséggel. A Jákó dr. nemes zenegésű, hajlékony baritonja gyönyörűen olvadt össze partnerének kristályosan tünde, lágyan csengő hangjával, frappáns hatást váltva ki a közönységéből. A zongorakiséretet Szé-

kely Lajos látta el, a tőle már megszokott, kiforrott művészzettel. Székely Lajos vérbéli muzikus, akinek dícsőretére felesleges sok szót vesztegetnünk.

Pintér Helén és Dr. Jákó önálló énekszámokat is adtak elő, majd ráadásul egy pár örökszép magyar népdallal gyönyörködtették a közönységet. A magyar nótákat Dr. Isépy Tihámér kísérte zongorán, az ő ismert kedves, magyaros módorában.

Kiváncsi várakozás előzte meg a Matolay Viktor felolvasását. Ez a jeles tehetségű fiatal író innen Zemplénből kelt szárnyra, és most tehetségében megizmosodva tért vissza az ő ujhelyi közönységéhez, amely kitüntető övdiókban részesítette már akkor, amikor a dobogóra lépett.

Matolay Viktor első nagy sikerét egy zempléni vonatkozású színművel aratta, amelyet az Akadémia jutalommal tüntetett ki. Most megint egy zempléni tárgyat választott a felolvasáshoz, mintegy ezzel is dokumentálni akarván azt, hogy milyen intím szálak fűzik őt a zempléni közönységhez.

Ezuttal egy szerencsi népmondát dolgozott fel egy bájosan gördülő tündérmese formájában.

A tündérmese igen nehéz műfaj. Itt az írónak nem szabad sulyos gondolatokat foglalni a stílus aranykeretébe, hanem meg kell őrizni, a mese naivságát, egyszerűségét, anélkül, hogy banalissá, lapossá váljon. Csak az egyszerű szavak mögött, a sorok között szabad mintegy sejtetni az író szellemének ragyogását. Es Matolay Viktor ezt a nehéz feladatot pompásul megoldotta. Egy felőrára a tündérmesék kedves, derűt hangulatába ringatta a közönységet, amely hálás is volt neki azért a kellemes felőráért.

Padok az utcán

Régi dal régi tervekről.

Öreg közgyűlési hiénák még bizonyára emlékezni fognak rá, hogy valamikor réges-régen egy budapesti cég azt az ajánlatot tette a városnak, hogy az utcák és terek megfelelő pontjain a közönység számára pihenőhelyeket, padokat fog felállítani, anélkül, hogy ez a városnak csak egy fillérjébe is kerülne, sőt eitenkezőleg, a cég hajlandó a városnak tetemesebb összeget fizetni, ha a város megengedi neki, hogy a felállítandó padokat reklámciókra használhassa.

Az ajánlat a városra nézve igen kedvező volt. Nem emlékszünk már pontosan, mekkora volt az összeg, amelyet a cég a városnak felajánlott, de annyi bizonyos, hogy a város nemcsak ingyen juthatott volna ezekhez a padokhoz, de még haszna is lett volna belőle.

A városatyák hosszas megfontolás után már-már bele is mentek volna az életrevaló tervbe, — pedig ritkán szoktak valami életrevaló

határozatot hozni, — amikor Grünbaum Simon azzal az ajánlattal állott elő, hogy majd felállítja ő ezeket a padokat, sőt ő még többet hajlandó fizetni a városnak az engedélyért, mint a kérdéses budapesti cég.

A városatyák erre elhatározták, hogy egy ujhelyi vállalkozó ajánlatát mindenesetre előnyben fogják részesíteni a fővárosi cég ajánlatával szemben és megadják Grünbaum Simonnak az engedélyt a padok felállítására, még pedig nem nagyobb, hanem csak ugyanolyan összeg ellenében, mint amennyit a fővárosi cég felajánlott.

Ez mindenképen igen helyes és méltányos elhatározás volt a városatyák részéről, csak az a baj, hogy a padok máig sincsenek felállítva.

Elaludt, feledésbe ment, szép csendesen meghalt az egész életrevaló terv, mint az már Ujhelyben szokás.

Pedig igazán kár ezért a szép tervért. Nemcsak az idegenek szempontjából kívánatos, hogy például a Kossuth-szobor előtt leülhessenek és úgy vehessék nyugodtabban szemügyre a szobrot, hanem a járókelő közönység pihenőhelyeket találna, a sétáló, korzózó ember pedig nem lenne kénytelen okvetlenül a kávéházak és cukrászdák terraszára menekülni, ha egy kisit le akar ülni és feketekávé, vagy fagyalt nélkül szeretné élvezni a levegőt.

Egy kis nagyvárosias színt is kölcsönözne legalább Ujhelynek a padok felállítása, s amellet még jövedelmet is jelentene a városra nézve.

Most, hogy újból megpendítjük ezt az eszmét, mindenekelőtt arra volnánk kíváncsiak: miért nem történt meg a padok felállítása? A város részéről, vagy pedig a Grünbaum Simon részéről merült-e fel valami akadály a do'ognak?

Nem ártana kihalászni ezt az ügyet a város irattárából és végrehalására mégis csak nyóiba útni a padok felállítását.

Aki mindennap következetesen használja az Odolt, az mai ismereteink szerint az elképzelhető legjobb szájj- és fogápolást gyakorolja.

Ára: nagy üveg 2.— k, kis üveg 1.20 k.

POLENAI GYÓGYVIZ!

Természetes, égvényes savanyúvíz-forrás. Különleges szer gyomorba és köszvény ellen. Kitűnő ízű, igen üdítő ásványvíz. Tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer. Borral vegyítve a legjobb fröccs.

K A P H A T Ó M I N D E N Ü T T.

SZÍNHÁZ.

Hétfőn Lugosi és Ligeti jutalomjátéka volt, természetesen üres ház előtt. Az újhelyi közönségben meg van már az a kitűnő tulajdonság, hogy éppen a legjobb előadók sokat tisztelt meg jelen — nem — létével. Pedit a két jutalmazott igazán megérdemelte volna a közönség pártfogását.

A nagy diákok.

A darabról sok mondani valónk nincs, közepes, minden különösebb ötlet és változat nélkül. Élvezetessége azonban a szereplők ezuttal igazán kitűnő játéka.

Az egész előadás lelke természetesen ezuttal is Réthely volt, mellette az ünnepek tünkéi ki, Ligeti kinek tulajdonképpen csak egy epizód szerep jutott, állandó derűt ségben tartotta a közönséget, Lugosi a neki megfelelő szerepben — egy professzort adott — érvényesítette tudását. Heltai mint mindig, ezuttal is bezonyította, hogy jó színészhetség. Zikó újra megjártozta önmagát.

Perczel Sári vendégjátéka.

Kedden Perczel Sári vendégfőléptével a „Tökéletes asszony“ ment. Mindenekelőtt dicsőretet érdemel Mezey igazgató áldozatkészségeért, hogy költséget nem kimélve, minden tőle telhető elkövet, hogy az újhelyi közönség ízlését kiigalíthassa. Most is láthatja ez a közönség, hogy mennyire hálátlan a direktorral és a társulattal szemben, midőn nem részesíti kellő pártfogásban.

Az előadás maga a lehető legjobb volt.

Minden szereplőn meglátszott az igyekezet, hogy felemelkedjék a vendégművésznő játékának színvonalára.

Felteslegesen tartjuk Perczel Sári művészi játékát, bajos és közvetlen megjelenését dicsérni, hiszen ugy is ismerjük, legalább is a fővárosi lapokból. Meg kell azonban említenünk azt, hogy a művésznőnk megtanulhatná tőle az ízléses öltözködést.

A többi szereplők közül nem emelhetünk ki senkit, mindegyik legjobb tudását fejtette ki és ezen igyekezet váltotta ki a közönségtől a viharos tapsokat, mely egy igazán kellemes és sokáig emlékezetes est benyomásairól távozott.

HIREK.

— Az egyházmegyékből. A megyéspüspök az elhalálozott Preisberg Éde Kozora Endre és Korányi Antal helyére Konrády Lajos kanonok-plébánost, Sebeczy Emil dr., teológiai tanárt, szeminariumi lelkigyógatót és Zaborovszky Béla, prépost, eperjesi plébános kinevezte a piabónások elhelyezése ügyében itélkező tanács tagjaivá. Konrády Lajost és Sebeczy Emil dr. t egyuttal a szinatti vizsgálat bizottság tagjaivá is tette meg.

— A Megyei Kaszinó új választmányi tagjai. Február hó 1-én tartotta közgyűlését a Megyei Kaszinó, mely alkalommal két megüresedett választmányi tagság került betöltésre. A nemrégiben elhalálozott Fejes István püspök helyére Modorányi Gézárt a szinatti elhunyt br. Seonyay István helyére pedig Dr. Barathy Béla tb. főszolgabíróvá választották meg.

— Az izr. leányegyesület f. évi rendes közgyűlésen terjesztette be számadását melynek főbb adatai a következők: áthozat az 1912 évről 2700,13 K: 1913 évi bevétel 959,76 K. kiadás jótékony csiokra 1022,64 K. készpénz készlet 2637,25 K. most ebből látható az egyesület kifizött csiójának megfelelően sokat ádoz a jótékony csiokra s így legnagyobb mértékben érdemli ki a közönség támogatását.

— Az Első Sátoraljujhelyi Izr. Betegsegelőző Egylet 1914. febr. hó 7-én este 7 órakor tartja rendes évi közgyűlést az izr. iskola földszinti termében.

— Pályázat. A nagymihályi járás főszolgabíraja a mácai körjegyzőségben megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdet. Javardalmazás évi 1000 korona fizetés. A pályázat határideje február hó 28-án jár le.

— A Polgári Takarékpénztár közgyűlése. A Polgári Takarékpénztár és Hitelegylet f. hó 2-án délután 3 órakor tartotta meg közgyűlését Meozner Béla elnöklele alatt. A népes közgyűlés az igazgatóság által előterjesztett mérleget és a múlt évi nyereség felosztását egyhangulag elfogadta. Köszönetet szavazott a közgyűlés az igazgatóságának, amely a tavalyi nehézség és áldatlan pénzügyi szonyok dacára is biztosítani tudta a hitelgények zavartalan kielégítését. Örömmel és elismeréssel kelemegemlítettük, hogy a Bank 2295 koronát ádozott jótékony csióra, amely összeg telemes része az árvízkarosultaknak jutott, de részesültek belőle az összes újhelyi jótékony egyesületek és kulturális intézmények is.

— Polgári foglalkozás kiszolgált katonai aliztek részére. A kereskedelmi nevelés szemponjtából rendrendkívül jelentős újítást hozosított meg a legnagyobb magyar szövetszerveleti központ a „Hangya“. Polgári foglalkozás után vágyó kiszolgált katonai aliztek részére boltkezelő kiképző tanfolyamot rendezett, amely 3 hónapig tartott s most ért véget. A tanfolyamon résztunt elméleti, részszint gyakorlati uton 9 aliztet képeztek ki és p. dig 3 csendőrmestert és szakaszvezetőt, 5 honvédermentest és szakaszvezetőt és egy honvéder huszármentest. A tanfolyamon hangtatónak alkalmuk volt megtanulni nem csupán az árúismeret és árúkezelés körüli tudvalókat, de a könyvelés, levelezés s más egyéb ismereteket is. A tanfolyamon kitüntetett boltkezelő alkalmzatásáról a Hangya gondoskodik s nagyrésztük az alizteknak már elhelyezett is talál egy nagyobb vidéki szövetkezeteknél.

— A Hitelbank részvénytársaság vasárnap délelőt tartotta rendes évi közgyűlést, a részvényesek nagy érdeklődése mellett. Az igazgatósági jelentés hangsulyozza a pénzücaci bajait, melyek a múlt esztendőben a bankokra nehezdedek s melyek a Hitelbankot, mint alig két esztendő isztézet, fokozottan nehézs feladatok elé állították. Örömmel állapította meg a közgyűlés, hogy a bank vezetőségének eme fokozott nehézségek dacára is sikerült oly szép eredményt elérnie, mely a részvényeseknek majdnem 6 százalékos osztalékok biztosít. Dr. Róth József adott meleg kifejezést a részvényesek megelégedésének, kiemelve a vezetőség szorgalmát és szakavatottságát, mely nélkül ez a kedvező eredmény tavolról sem lett volna elérhető. Ezutól az igazgatósági tagságok betöltésére került a sor, mert a régi igazgatóság mandátuma lejárt. Az egyhangú választás ismét a régi igazgatóság kezébe tette az intézet vezetését.

— A nátafalvi kastély tolvaja. A múlt év november végén sokat foglalkoztak a lapok az a nátafalvi tolvársé-lópsággal, amelyet Ferenczy Elek os. és kir. kamarás. És dírtortoko, nátafalvi kastélyában követett

ol egy Német József nevű volt urasági inas, jelenleg csapos. Német József 1913 november 26-án Ferenczy Elek os. és kir. kamarás távollétében betört a kastélyba és onnan mintegy 100 korona készpénzt, továbbá tíz darab marosvásárhelyi takarékpénztári részvényt és több apróbb tárgyat lopott el. A karoslú dírtortokos főjelentése folytán megindított nyomozás során Német József levelet intézett a rendőrséghez és ebben a levélben elmondta, hogy a lopást ő követte el ugyan, de a nátafalvi kastélyba nem ennek a lopásnak végrehajtása miatt hatolt be, hanem azért, mert őt Ferenczy Elek kamarás egyik rokona főbérletle, hogy Ferenczy ölje meg. A levél folytán a rendőrség letartoztatta Német Józsefet, aki megmaradt állítása mellett, hogy őt tulajdonképpen gyilkosság elkövetésére bujdosították föl. A főbujdított azonban nem nevezte meg. Így a kir. ügyész csak csakis lopás büntete miatt emelt ellene vádat. Ma tárgyalta ezt a lopási ügyet a büntető törvényeszk Füzzesóry dr. táblabíró elnöklele alatt itélkező tanácsa. A tárgyaláson a vádoltot beismerésben volt. Ma sem volt hajlandó megnevezni, hogy ki volt az, aki vele Ferenczy Elekot meg akarta öletni. A bíróság Tábi kir. ügyész vádbeszéde után Német Józsefet lopás büntetéséről másfélévi börtönrre ítélte. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, a vádolt ellenben fölbebebezt jelentett be.

— Tolvaj kereskedőség. Egy tellesen lezülött, kopott ruhazatu fiatalember érkezett a napokban Olasziszkáról Nyiregyházára és egyenesen a Városház tere menő Ginczy János detektívhez ment s a következő szavakkal szóította meg: — Munkanélküli kereskedőség vagyok, legyen szives, segítse énrajtam néhány fillérrel. Ginczy megmagyarázta a fiatalbernek, hogy az ilyen fajta kuldu'as nincsen megengedve és azt a tanácsot adta neki, hogy menjen el a kereskedőfiúk egyesületébe, kérjen ott segélyt, azaz azután elutazhatik. A munkanélküli ember megfogadta a tanácsot, elment az egyesületbe, de eszében sem volt segínyt kérni, hanem egészen ellenkezőleg; főhasználta a legelső kínálkozó alkalmat és beleugyva Klein Dzsó-b kabátjába, ki vette annak zsebéből a pénztáráját. Ezzel még nem elégedett meg a fiatalber, hanem evett zsebéből egy női órát s azt eladára kiánálta. Az időközben értesített rendőrség nyakonösipte a tolvajt, akiről kiínt, hogy Wiesner Lajos olasziszkai kereskedőség, aki már többször volt büntetve. Wiesner beismerő tetteit és a női órára vonatkozólag elmondta, hogy azt Tolvajban lopta egy szobaszonnyótl. Az elzülött embert letartozták.

— Husz millió korona kölcsön az iparosoknak. Nagy jelentőségű és messze kiható határozatot hoztak a Kereskedelmi bank, Jelzáloghitehitebank és a Pesti Hazai Takarékpénztár megbízottai egy a mult héten tartott közös konferencián. A pénzüciszonyok javulására való tekintettel, hajlandók vidéki városok, megyék szolgálatára átítani s evégből egyelőre husz millió korona kölcsön nyujtasát határoztek el.

— Háros veredések. Nagycsertes közszé fútozcan hazafelé tartott Markovics András ottani kisgazda, kívül ép szembe jött régi haragos Tyahia András, két társával. Amidőn egymáshoz közeledtek szóváltásba elegyedtek és csak azt várta Tyahia, mert a kezében lévő sörös palaokkal ugy fejen ütött Markoviciot, hogy a palack kettétörtött rajta, ő pedig vértől elboritva ott elterült. Szücs testi sértés miatt feljelentették. — Cirokaófalun Timko Ignácot Kosztyn György szintén egy régebb keletü haragból kifolyólag, a korcsmában baltával szemé tájékán megvagdalta. Sírtelet panaszára megindított a bünvádi eljárás. — Mezőlaborcon, Niszkes

Vaszily Haburocsák Andrást egy ártatlan vita következtében késsel nyakon szarta. A sérülés súlyos, de nem veszélyes. A csendőrség megette itt is a feljelentést.

— A Zemplérvármegyei Közművelődési Egyesület f. évi február hó 10-én délelőt 10 órakor a vármegyeház nagyszobájában Andrassy Géza graf elnöklele alatt rendkívül közgyűlést tart az EMKE átíratá kapcsán a román paktumos alkudozások tárgyában. E gyűlésre az egyesület tagjai tisztelettel meghívatnak.

— Tüzek. Henczfalván Tatárka János osúrében tűz támadt, melytől a szomszédos Kacsár János osúre is kigyult. A két osúron kívül elhamvad nagy mennyiségű takarmány és száma. A tüzet állítólag Tatárka Jánosné idézte elő, s aki este gyufák gyújtása mellett szónát vitt a tehéneknek. — Zellőn Margitán Vaszily rozoga keményből kiszült szikráktól meggyult a padon volt széna és az lángba borította a házat. Ettől lángot fogott az istálló és gazdasági épület. minek következtében az összes felszerelések, életnemű és takarmány a tűz martalékává vált.

— Értesítés. Fohívjuk a n. é. hölgyközönség szives figyelmét, hogy Mme Rósa február hó elején nyitja meg a mai korak megfelelően berendezett párisi filöz szalonját. Fő-utca 24 szám, emeleten.

— Dr. Rósz Bódog székesfővárosi felső kereskedelmi iskolai tanárnak «A közgazdasági és jogi ismeretek tanítása a felső kereskedelmi iskolában» címen jelent meg, nem csupán a pedagógusok, de a közgazdák, jogászok, kereskedők és az egész nagyközönség érdeklődésére méltó tanulmány. A mű elsősorban ugy a laikust, mint a szakembert érdeklőben és meggyőződen világítja meg a gazdasági életfiziológiáját tevő és működését szabályozó két tanárgy: a közgazdasági és jogi ismeretek tanításának nagy fontosságát. Rósz műve, mely a közgazdasági és jogi ismereteknek a felső kereskedelmi iskolában való intenzív tanításáért küzd, minden tekintetben érdemes a felső kereskedelmi iskolai reformját megalkotó illetékes és döntő tényezők figyelmére. A munkának különös aktualitást kölcsönöz közoktatásügyünk uralkodó kérdése: a modern középiskola megvalósítása; ennek körében is értékesíthető sok újdov reform javaslattal szolgált jelen mű, mely általában — címenél jóval többet mondón — számos kérdékről kérdést fejtegetéséi körébe von, ugy, hogy az minden művelt embert egyaránt érdeklő, értékes, vonzó és kellemes olvasmány. Megrendelhető és kapható ugy a kiadó: Lampel R. könyvkereskedése utján (Wodianer F. és fiai r.-t.) mint minden könyvkereskedésében; ára; 1 kor. 20 fill.

— Számos hamiltányva van a pemetetű-cukorkának, azért ha köhög, rekedt, vagy hurutos, csak Réthy féle cukorkát kérjen és csak olyan dobozt fogadjunk el, melyen rajta van e három szó: „Réthy Béla gyógyseres“. Az eredeti Réthy cukorka, mely jobb és kedveltebb minden más cukorkánál, kapható mindenütt. Es az egyedül készítőnél Réthy Béla gyógyszerész, Békéscsaba, frankó 3 koronáért.

— Zongora és hegedűtanítást elvállal Dr. Kárpáthy László. Jelentkezhetni a kiadóban.

Szerkesztő:

DR. KÁRPÁTHY LÁSZLÓ

Szerkesztésért felelős:

A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadórajdonos:

LANDESMAN N MIKSA

LANDESMANN MIKSA ÉS TÁRSA

SZÁMOZÓ GÉP

VILLANYERŐRE BERENDEZETT KÖNYVNYOMDA JA

LYUKKASZTÓ GÉP

SATORALJAUJHELY, RAKÓCZY-UTCZA 1. SZAM.

TELEFON: 10 SZAM.

ALAPITTATOTT 889-BEN.

TELEFON: 10 SZAM.

Eljegyzési és esküvői értesítések,
névjegyek és báli meghívók a leg-
izlésebb kivitelben készíttetnek.

Hirdetések felvételnek lapunk kiadóhivatalban

LEGBIZTOSABB

a cs. és kir. kiz. szabadalmazott MALÁRTSIK-PÉTE

patkányirtó pogácsa

patkányok, egerek, vakondok elpusztítására. Próbadozoz 2 K. Háziállatoknak nem ártalmas. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Malártsik György Sátoraljaujhely.

Egy alig használt, szép „Sanitas” szobagőzfürdőkészülék olcsón eladó. Hol? megtudható a kiadóhivatalban.

Keresek egy elegánsan berendezett szobát, lehetőleg fűrdősobával február 15-ére. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kiadó lakások.

A Kazinczy-utca 5. számú házban az Osztrák-Magyar Bank fiókja által eddig bérelt lakás anonnal kiadó.

Ugyancsak kiadó 1914. május 1-től a Központi kávéház fölött lévő, a m. kir. Folyammozgóság által bérelt lakás.

Eladó ház.

A Lónyay-utca 52 sz.

ház szabad kézből

eladó.

A kath. kör. tulajdonát képező Andrassy-utcai (honvéd laktanya mellett) 373 □-ös kiterjedésű háztelek jutányos áron eladó. Bővebb felvilágosítás a róm. kath. plébánia hivatalban nyerhető.

MIELŐTT SZŐLŐVESSZŐT SZŐLŐOLT VANYT,

BORT

gyümölcs és diaszfát vásárolna, a saját érdekében kérje legújabb érjegyzékünket, mely mindenre néve sok hasznos tudnivalót tartalmaz. Postos cím:

Szűes Sándor fia

szőlőoltvány beszállító és bortermelő r. t. BIHARDIÓSZÉK.

Berlandieri X Ripária Teleki és más alanyú gyökéres faszőlvények valamint sima és gyökérvesszők

legjobb beszerzési forrásra
Teleki Zsigmond szőlőtelep-készítő
VILLÁNY (Baranya m.)
Kérje képes érjegyzékünket.

Zegyen ön egy kísérletet!

“CARNEVAL”

(törvényileg védve)

A LÉTEZŐ LEGJOBB

HYGIENIKUS GUMI

KÜLÖNLEGEN Jótállás minden darabért

Ára tucatonként eredeti csomagolásban 6 korona.

KAPHATÓ A KÖZPONTBAN:

BÜCHLER GYULÁNÁL

WIEN. VII., KAISERSTRASSE 109.

Képes magyar érjegyzék ingyen, (amit borítékban 20 fillér bélyeg ellenében)

Viszontelárusítóknak magas jutalék.

A „Felsőmagyarországi Cukoripar R. T. Töketerebes”, képviselőtében szárított répaszeletet és melasse-t- (szörplé) méltányos napiárban ajánl és részletes felvilágosítással szolgál
Neuman Jenő Sátoraljaujhely. Telefon: 17 sz.

Nyomatott Landesmann Miksa és Társa könyvnyomdájában Sátoraljaujhely.